

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 226

Există cert, o formulă etnică, o formulă a sufletului românesc. Este un produs al timpului și al împrejurărilor de tot soiul. Obiceiuri, tradiții, costum, muzică și chiar o bună parte din vocabular nu sunt decât manifestări exterioare ale acestui tot psiho-social. Ele urmează legile etnice și sociale, cum le-a urmat timp de aproape două mii de ani, chiar fără apostoli tradiționaliști. Calitățile de sentiment, voință, sensibilitate și inteligență sunt cele care ne deosebesc de bulgari, de sârbi sau de unguri, mai mult decât folclorul.

Ni se va răspunde poate că tocmai faptul că poporul nostru și-a păstrat tradițiile, folclorul, a contribuit la rezistența lui pe aceste meleaguri. (Deși poate că ar fi de obiectat că a împrumutat destul din toate părțile.) Adevărul e că și-a păstrat tradițiile, că a rezistat – și e cum nu se poate mai logic să fie – tocmai [...] din cauza prestigiului pe care l-a exercitat acest suflet asupra celorlalte neamuri cu care venea în atingere.

(Camil Petrescu, *Sufletul național. Analiza descriptivă a termenului*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cui se adresează textul?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Care este opinia lui Camil Petrescu despre sufletul românesc?

2. Care este părerea ta despre tradiție și modernitate în epoca actuală? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 227

Se crapă de ziuă. Negurile Dunării împiedică vederea valurilor. Privirile ostenesec căutând în deșert un punct de sprijin dincolo de zările apei, - pare c-am pluti în largul mării. Dar iată că dinspre răsărit un țanc se aprinde, și-n juru-i se desface-un rotocol de lumină alburie. Ceața se rupe-n pale argintii. Încet, de o parte și de alta, se dezvoltă malurile plecate sub păduri de sălcii. Stolurile de rațe sălbatică își fâlfâie aripile greoaie pe deasupra apei. Un brâu de oțel, sclipitor în bătaia soarelui, taie lanurile din stânga. Este Jiul, copilul zburdalnic al munților, care-și gonește undele limpezi peste șesurile Olteniei... Razele soarelui bat pieziș, împrăștiind solzi de aur pe-ncrețiturile apei.

(Al. Vlahuță, **România pitorească**)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat :

a. Cui se adresează textul?

b. Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

c. Care este momentul temporal descris de Alexandru Vlahuță?

2. Care este opinia ta despre legătura dintre om și natură? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 228

E un amurg de toamnă târzie. Soarele scăpătat, cu discul pe jumătate după dealuri, aruncă razele pieziș, depărtările se estompează și o negură albăstrie îndepărtează colinele. În tăcerea asta divină care te-mpresoară, nu poți ști ce clipă anume arată ceasul în curgerea vremii. Un sentiment de veșnicie te cuprinde. [...] Și în singurătatea aceasta a înserării, deodată o umbră de om ieșit ca din pământ, ca o arătare, a început să plângă un cântec trist pe vioară. Cu hainele vechi în bătaia vântului, zgribulit, cu o bărbie violetă înțepenită de coșul uscat al vioarei, cu pletele în neorânduială peste ochi, cu un umăr mai ridicat decât celălalt, își tremură arcușul, în timp ce un glas ca de pe altă lume, prinde să cânte un cântec vechi, o romanță duioasă auzită în copilărie.

(Dimitrie Anghel, *Fantome*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre destinul oamenilor talentați? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 229

Prima treaptă a cascadei are opt metri, după care se succedă și celelalte șase, cea mai mare și mai impresionantă fiind treapta de 35 de metri. Apa se prăvălește zgomotos în gol, încleștată între pereții abrupti cu înălțimi care depășesc 50 de metri. Scările metalice care alternează cu podețele înguste conduc într-o lume fantastică aflată într-un zburcământ continuu. Schimbările bruște de direcție împiedică privirile să cuprindă în ansamblu cheile, cu o lungime de 160 metri, care corespund unei diferențe totale de nivel de 60 de metri. Cea mai lungă scară, de 35 de metri, este cea mai impunătoare și oferă un spectacol uimitor: în stânga, la câțiva centimetri, apa se prăvălește violent sub forma unei cascade. Pe tot timpul anului cei care trec pe scară simt stropii reci ai apei de munte, care își urmează acest drum de sute de ani și care luptă dârz împotriva stăvilarelor de piatră aduse înaintea ei.

(Prin șapte scări pe Piatra Mare, în Vacanțe și călătorii)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Care sunt mijloacele utilizate pentru sugerarea decorului natural prezentat?

2. Care este opinia ta despre forța naturii? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 230

Atunci mi-am amintit de oameni pe care-i cunoscusem. De căpitanul de vapor de cursă lungă care stătea cu noi în curte când eram copil, de doamnele bătrâne, surorile lui... de tot felul de oameni din oraș din vremea copilăriei mele. Pe urmă s-a întâmplat ceva care pe mine m-a zguduit foarte tare. Am dat un anunț într-un ziar, pentru ca oamenii din oraș să aducă obiecte vechi. Să caute în poduri... și au adus tot felul de obiecte pe care le-am și folosit în spectacol.

Țin minte că profesoara mea de franceză care murise a stat undeva într-o casă foarte frumoasă, unde mergeam cu mama. Cei care au moștenit-o au venit și au adus lăzi cu rochiile ei... Și am simțit că obiectele incluse în spectacol recreează și material, nu numai spiritual, viața lor. Mi se părea că obiectele prind viață și refac destinul orașului.

(Brăila lui Panait Istrati în Jurnalul național)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre legătura dintre trecut și prezent? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 231

Dreptul la bunăstare permite dezvoltarea minorului din punct de vedere fizic, mental, spiritual și social. Responsabilitatea este în primul rând a părinților sau a reprezentantului legal al copilului, datori să asigure, în limita posibilităților, cele mai bune condiții de viață necesare creșterii și educării copiilor. Uneori, printr-un concurs nefericit de împrejurări, părinții nu sunt în stare sau nu sunt în măsură să asigure confortul material minim. În cazul în care părinții sau persoanele care au obligația legală de a întreține minorul nu pot asigura, din motive independente de voința lor, satisfacerea nevoilor minime ale copilului (locuință, hrană, îmbrăcăminte și educație), statul, prin autoritățile publice competente, este obligat să asigure acestora sprijin corespunzător, sub formă de prestații financiare, prestații în natură, precum și sub formă de servicii [...].

*(Drepturile minorului și răspunderea pentru faptele sale,
Capitolul II Sistemul drepturilor minorului).*

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- b. Cărui stil funcțional îi aparține textul de mai sus? Motivează-ți răspunsul.
- c. Cine sunt cei care au responsabilitatea de a asigura sprijin material, moral, etc. copilului?

2. Care este opinia ta despre dreptul la bunăstare al copilului? Susține, cu argumente din text sau din cultura ta generală, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 232

În deceniul dintre 1920 și 1930 trei romancieri ocupă locuri caracteristice în literatura noastră, pe trepte diferite ce nu se pot încă determina: L. Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu și Camil Petrescu. Hortensia Papadat-Bengescu are o experiență acută, o situație de observator excepțională, pe care poate din anume neîndemânări tehnice n-o exploatează suficient, Camil Petrescu e un scriitor mai sprinten, mai rutinat decât H-a. P.-Bengescu și decât Rebreanu. L. Rebreanu în *Ion* e un creator mai solid. Camil Petrescu rămâne o inteligență mereu în căutare de sisteme artistice, unul din acei scriitori mai puțin înfăptuiți poate, dar care încântă în perpetuitate spiritele delicate. Nu este al doilea ori al treilea în literatură, ci unicul pe un drum lăaturalnic, într-o junglă virgină, în care nu intră decât pionerii. Prin el romancierii de mâine vor medita asupra tehnicii romanului.

(text adaptat după G. Călinescu, *Istoria literaturii române de la origini până în prezent*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Ce tip de text este acesta? Argumentează-ți răspunsul.
 - b. Ce trăsături distinctive au cei trei scriitori în opinia lui G. Călinescu?
 - c. Ce judecată de valoare formulează G. Călinescu despre unul dintre romancieri?
2. Care este opinia ta despre unul dintre cei trei scriitori prezentați în fragmentul citat? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 233

Discuțiile s-au axat asupra stadiului reformei în sistemul național de învățământ și modalităților prin care Banca Mondială poate sprijini eforturile ministerului pentru îmbunătățirea calității actului educațional.

Ministrul Educației și-a prezentat viziunea privind organizarea și funcționarea sistemului educațional din România care trebuie să aibă în centrul său interesul elevului. „Nicio reformă nu poate fi făcută în absența unui model economico-financiar predictibil, coerent și sustenabil”, a declarat acesta.

Reprezentantul Băncii Mondiale și-a manifestat aprecierea față de introducerea modelului de finanțare per capital prezentat de către ministrul Educației, precum și față de ritmul în care instituția pune în practică măsurile de reformă. El a subliniat că măsurile întreprinse de minister depășesc așteptările Băncii Mondiale, asigurându-l pe ministrul Educației de întregul sprijin al Băncii Mondiale pentru măsurile luate în vederea eficientizării cheltuirii banului public.

(www.realitatea.net, **Banca Mondială sprijină reforma din sistemul de învățământ din România**)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- b. Ce tip de text este acesta (narativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- c. Care este evenimentul prezentat în textul dat?

2. Care este opinia ta despre măsurile concrete care ar putea duce la îmbunătățirea calității educației? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 234

[...] Cu ani mulți în urmă, în entuziasmul primelor aselenizări, s-a așteptat, era un viitor imediat absolut normal, să se înființeze primele baze pe Lună. Vor mai aștepta. Marii vizionari au stabilit date *precise* pentru tot felul de minuni, de la zborurile interplanetare la teleportare. Unde sunt? Pierdute undeva în cețurile viitorului. [...]

S-ar putea ca cineva să spună (mie mi s-a întâmplat în câteva discuții) că avem destule probleme cu prezentul și destule subiecte de discuție ca să mai pierdem timpul *fantazând* despre viitor. Dar: odată cu trecutul care de atâtea ori te copleșește, trebuie să ne asumăm și viitorul. Viitorul nostru este prezentul celor care ne urmează. Și poate că ar trebui să începem măcar să ne gândim că ar fi bine să li-l dăruim cât mai curat. Cam despre asemenea subiecte vă invit deci să vorbim, uitând de căldura teribilă și de furtunile verii acestui an.

(Andrei Dorobanțu, ***Cât de repede se schimbă viitorul*** în ***Știință și Tehnică***)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Care este opinia lui Andrei Dorobanțu despre descoperirile viitorului?

2. Care este opinia ta despre timp din afirmația: „Viitorul nostru este prezentul celor care ne urmează”? Susține, cu argumente, răspunsul tău.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 235

Roboții fac parte de mai multă vreme din universul tehnologic. Microprocesoarele, automobilele etc. sunt executate de roboți. Peste un deceniu roboții vor deveni utili și în casele noastre, pentru a face menajul sau a asigura asistența persoanelor cu handicap. Sau vor fi înrolați în armată. Iar peste alte decenii, vor fi fabricați roboți programați să gândească complex, apropiindu-se tot mai mult de rațiunea umană. Care e viitorul lor? Care va fi rolul lor? Ar putea prezenta vreodată un pericol pentru omenire? Scenariștii și scriitorii de SF încearcă de mai multă vreme să imagineze o lume în care prezența roboților super-inteligenți își pune amprenta asupra evoluției umanității. Dar, mai cu seamă, să illustreze cinematografic violența roboților față de creatorii și campionii lor, oamenii.

(Povestiri miraculoase cu roboții viitorului în Magazin)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
 - c. Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre modernizarea robotizată a societății? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 236

Deceniul care se încheie în acest an este cel mai călduros din istoria cunoscută a climei, conform rapoartelor păstrate începând cu secolul al XIX-lea, a anunțat NASA.

Astfel, anul care tocmai s-a încheiat se află pe locul doi în topul celor mai călduroși ani de pe Pământ din 1880 (anul în care au început măsurătorile științifice ale temperaturilor) și până în prezent, conform unui comunicat emis de Institutul de studii spațiale Goddard al NASA (GISS).

De cealaltă parte, anul 2008 a fost cel mai răcoros al acestui deceniu din cauza efectului de răcire avut de puternicul curent marin La Nina asupra zonei tropicale a Oceanului Pacific.

Anul 2005 rămâne cel mai călduros an cunoscut, până în prezent, urmat de anul 2009 și apoi de un grup de ani foarte călduroși - 1998, 2002, 2003, 2006 și 2007.

**(Primul deceniu al acestui secol, cel mai cald din istoria cunoscută
în *Evenimentul regional al Moldovei*)**

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre fenomenul încălzirii globale? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 237

Dragă cititoare, dragă cititorule,

„Eu creez așa cum respir”, mărturisea Constantin Brâncuși. Creativitatea era pentru el aerul libertății și nemărginirii, principiul suprem, dar și un veritabil mod de viață. Sculpturile sale sunt expresiile acestei creativități exemplare. Ar fi bine să le cunoști, să le iubești, să vezi atelierul lui Brâncuși de la Paris, să citești *Aforismele* sale, să mergi la Hobița și la Târgu-Jiu să-l redescoperi pe artistul de geniu acasă, acolo unde plaiul și raiul sunt una! [...]

Creativitatea este o calitate divină. Dumnezeu este creator. Omul imită modelele divine. Fără a se substitui lui Dumnezeu, omul creează, dar nu în totalitate și esență, la fel ca Dumnezeu, ci în particularitate și esență. Creația dă formă conținutului. Acesta, însă, primează întotdeauna [...].

Cu sinceritate,
al domniei tale,
Mircea Iltu

(Epistola a XII-a, în *Opinia națională*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre rolul creativității în evoluția omului? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 238

După opinia mea, în societatea contemporană rolul literaturii este la fel de important ca și rolul științei. Literatura (și aici am în vedere evident numai literatura majoră, valoroasă) reprezintă specificitatea umană în cel mai înalt grad, impulsionează sensibilitatea și educă prin forța exemplului particular latura generală de noblețe și de sublim a sentimentelor ca act de conștiință. [...] Fenomenul literar trebuie înțeles profund diferențiat, tendința literaturii fiind nu aceea de a descoperi legi, ci aceea de a opta și a acorda tensiune emoțională legilor, de a reprezenta legile prin sentimente. Aceasta nu înseamnă că literatura nu poate descoperi legi. Ea poate descoperi și legi noi, și nu o dată scriitorii au fost precursorii unor descoperiri științifice, dar sensul principal al literaturii este de a transmite prin sentimente (ca act de conștiință) legile naturii și mai cu seamă legile naturii umane. [...]

Atâta timp cât oamenii vor comunica prin vorbire, va exista și literatură.

Cu cât mijloacele tehnice de comunicare se vor perfecționa (tiparul, discul, magnetofonul, radioul, cinematografia, televiziunea), șansele de circulație ale literaturii sunt sporite. Literatura, în esența ei, nu ține neapărat de cuvântul scris.

(Nichita Stănescu, *Rolul literaturii*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce anume sporește șansele de circulație ale literaturii, în viziunea autorului? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta privind *locul literaturii* în societatea contemporană? Susține, cu argumente, opinia formulată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 239

Alecsandri a contribuit în largă măsură la modernizarea vieții noastre publice, politice și culturale prin creația lui dinamică, prin prestigiul său personal, prin funcțiile oficiale pe care le-a îndeplinit, ca ministru, ca membru al Academiei mai târziu, prin sprijinul decisiv dat contactelor noastre cu Occidentul romanic, în special.

Azi aproape s-a uitat amănuntul publicării de către poet a unei *Gramatici românești* la Paris, în 1863, prin care, cu multe texte paralele în cele două limbi, ilustrând normele acestei limbi, Alecsandri a contribuit în foarte mare măsură la înnoirea resurselor expresive ale românei literare, prin contactul strâns cu civilizația, literatura și limba franceză și cu cea italiană, deopotrivă; lucru fundamental, scrisul lui filtrat, a asimilat și înobilat mii de neologisme indispensabile modernizării și chiar reromanizării limbii noastre.

Ceea ce primeam acum un secol venea din tezaurul comun, imens, al romanității, din câștigurile culturii romanice occidentale, care a regenerat toată cultura europeană, în toate limbile.

(Gh. Bulgăr, **Vasile Alecsandri**)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care a fost rolul lui Vasile Alecsandri, așa cum este prezentat de Gh. Bulgăr?

2. Care este opinia ta despre rolul oamenilor de cultură în dezvoltarea societății? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 240

Înflorirea cu totul remarcabilă a scrierilor cu caracter istoriografic pe care o adăpostesc secolul al XVII-lea și primele decenii ale veacului următor, atât în Moldova cât și în Țara Românească, nu a reprezentat nicidecum un fenomen conjunctural. Nivelul, diversitatea, varietatea modalităților de abordare demonstrează că produsele literare ale acestei epoci de vârf sunt firești împliniri ale unor preocupări ce se definesc prin durată și constanță. Secolul al XVI-lea în cultura românească este dominat – după părerea noastră - de un acut sentiment al istoriei [...] care îi animă, la fel de intens, pe oamenii politici, ca și pe cărturari. Întoarcerea către propriul trecut, consolidarea legăturilor cu înaintașii și punerea în valoare a tradițiilor naționale (toate semne ale perenității, ale unei permanențe conștientizate) sunt forme de manifestare ale ideii de apartenență a prezentului la un curs comun al istoriei.

(Dan Horia Mazilu, *Marii cronicari ai secolului al XVII-lea*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
 - c. Care este punctul de vedere al lui Dan Horia Mazilu despre scrierile cu caracter istoriografic?
2. Care este opinia ta despre rolul conștiinței naționale în animarea oamenilor politici și a cărturarilor? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 241

Confruntat cu lipsa de numerar, cauzată de Războiul de Independență, statul român a pus în circulație așa-numitele *bilete ipotecare*, cu scopul de a strânge noi fonduri pentru înzestrarea armatei. Legea din 12 iunie 1877 stipula: „Aceste bilete vor fi la purtător, ele vor avea curs obligatoriu și se vor primi în plată de toate casele publice. Ele se vor retrage din circulație într-un timp determinat, când atunci li se vor socoti zece la sută mai mult peste valoarea lor nominală”.

Au fost emise bilete de: 5, 10, 20, 50, 100 și 500 de lei. Acestea erau împodobite cu scene alegorice, în care predominau figurile de daci și de romani (ilustrând apartenența la latinitatea europeană și idealul vechii Dacii). Elementul de siguranță era filigranul cu efigia împăratului Traian. Acestea au fost primele bancnote românești. După 1880, BNR a aplicat un supratipar roșu asupra biletelor ipotecare, ele fiind retrase în 1888 și distruse prin ardere.

(Istoria leului românesc II în Terra Magazin)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce tip de text este acesta (nativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.
- Ce a generat, conform textului, apariția primelor bancnote românești?

2. Care este opinia ta despre rolul banilor în societatea modernă? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 242

Călin CIOBOTARI: Știți câte edituri există în România?

Liviu ANTONESCI: Bănuiesc că zeci de mii!

Călin CIOBOTARI: Iar fiecare din aceste zeci de mii scoate sute de cărți, dacă nu mii. Cum mai decid critica și publicul ce e bun și ce e rău? Nu vi se pare că există o inflație, că e ca și cum, din '90 încoace, poporul român a descoperit cu stupeoare farmecul de a scrie cărți?

Liviu ANTONESCI: N-aș fi de acord. Avem o tradiție în acest sens. Să nu uităm ce spunea Caragiale: cel mai greu pentru un român care știe să citească e să nu scrie. [...]

(Literatura nu va muri niciodată, Interviu cu Liviu Antonesei în Dacia literară)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

a. Care este ideea în jurul căreia s-a construit interviul?

b. Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

c. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?

2. Care este opinia ta despre rolul literaturii artistice în formarea spirituală a unui cititor, pornind de la semnificațiile titlului textului de mai sus? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 243

Vineri, 17 ianuarie 2003

Aseară, în timp ce umblam bezmetic printr-o alimentară, memoria afectivă mi-a fost brusc deșteptată de imaginea unei banane verzi. Mi-am amintit cum, în copilărie, am așteptat să se coacă o banană. O cumpărase tata, după vreo două ore de stat la coadă. Mi-a explicat că, de fapt, bananele sunt galbene și că-s mai bune coapte. Am pus-o pe fereastră și o cercetam cu sufletul la gură de câteva ori pe zi. Singura evoluție a fost că s-a veștejit. După o săptămână, am mâncat-o așa. Am hotărât atunci că bananele nu-s cine știe ce chestie. Acasă (deja numesc acasă noua mea gazdă!), ca o coincidență stranie, am auzit la știri că în zece ani e posibil să nu mai existe banane. Bananierii sunt atacați de o ciupercă letală.

(Florin Lăzărescu, *Jurnal intim*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este părerea ta despre relația trecutului cu prezentul, facilitată de memoria afectivă? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 244

Imaginez o mare echipă de scriitori care să muncească timp de câteva generații la o singură carte, pe care s-o citești din copilărie, de când deslușești literele, până pe patul de moarte, când nu le mai deslușești. O carte care să se substituie vieții tale, dar fără clipele, zilele, lunile, anii monotoni ai vieții. În adolescență, ghemuit în pat, mi se întâmpla să citesc uneori de dimineață până seara, uitând să mănânc și aproape și să respir, pentru că paginile – pe care, de fapt, nici nu le mai vedeam – descriau oameni adevărați, nori adevărați, orașe adevărate, pe când, dacă-mi ridicam privirile, nu vedeam decât jalnice umbre. Îmi dădeam seama că se înserează doar când paginile se făceau roșii ca focul, apoi cenușii.

Drama vieții mele a început mai târziu, când în locul Cărții am fost silit să trăiesc realitatea. Mă tem că de-acum încolo nimeni nu va mai locui în cărți, așa cum au făcut-o generația mea și cele precedente.

(Mircea Cărtărescu, *Pururi tânăr, înfășurat în pixeli*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Ce poți deduce despre autorul textului și despre situația de comunicare?
 - a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
 - c. Care este atitudinea autorului față de imaginile lumii concrete reflectate în propria imaginație?
2. Care este opinia ta despre necesitatea lecturii la vârsta adolescenței? Susține, cu argumente, opinia exprimată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 245

Articolul 1:

- (1) Examenul de bacalaureat este modalitatea de evaluare a competențelor, a nivelului de cultură generală și de specializare, atins de absolvenții de liceu.
- (2) Dreptul de a susține bacalaureatul îl au elevii care au promovat învățământul liceal, indiferent de forma de învățământ.
- (3) Ministerul Educației, Cercetării și Inovării, numit în continuare M.E.C.I., organizează în fiecare an școlar, potrivit legii, două sesiuni de bacalaureat.
- (4) M.E.C.I. organizează în fiecare an școlar o sesiune specială de bacalaureat, pentru elevii din clasa a XII-a/a XIII-a participanți la loturile olimpice și la competițiile sportive și artistice internaționale care se desfășoară în perioada sesiunii normale de bacalaureat. Calendarul sesiunii speciale se aprobă prin ordin al ministrului Educației, Cercetării și Inovării.
- (5) Elevii claselor a XII-a din clasele/secțiile cu predare în regim bilingv a limbii franceze, italiene sau spaniole, incluse în acordurile bilaterale, susțin probele specifice ale examenului de bacalaureat, în conformitate cu prevederile acordului și, după caz, ale metodologiei specifice.”

(Metodologia de organizare și desfășurare a examenului de bacalaureat – 2010)

[Citește, cu atenție, textul.]

Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
 - b. Ce fapte de limbă specifice textului juridic-administrativ (la alegere dintre nivelurile: ortografic și de punctuație, morfosintactic, lexicosemantic, stilistico-textual) pot fi identificate în fragmentul citat?
 - c. Ce idei importante identifiți în textul dat?
2. Care este opinia ta privind necesitatea și finalitățile examenului de bacalaureat? Susține, cu argumente, opinia.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 246

Trebuie să vorbim despre unul dintre marii domnitori ai Țării Românești, care descinde din Basarab. Trec mai repede peste primii voievozi de după Basarab, pentru a ajunge la Mircea cel Bătrân. De ce i se zice *cel Bătrân*? Fiindcă mai târziu au fost alți domnitori cu numele *Mircea*, iar cronicarii, vorbind de Mircea, cel din veacurile trecute, i-au spus *cel Bătrân* (și marele nostru Eminescu s-a înșelat crezând că Mircea era bătrân când s-a bătut la Rovine cu sultanul). Mircea, la bătălia de la Rovine, era un domnitor încă tânăr. Domnește 32 de ani, cu întreruperi de vreo doi ani, după faimoasa bătălie care a avut loc la o dată controversată: după o sursă sârbească (târzie) la 24 octombrie 1394, după o sursă bizantină contemporană, mai de încredere, la 17 mai 1395. După o sursă recent descoperită, s-ar părea că ambele date sunt valabile: au fost două bătălii! Prima e probabil marea bătălie de la Rovine care rămâne unul dintre cele mai glorioase momente ale istoriei românilor.

(Neagu Djuvara, ***O scurtă istorie a românilor povestită celor tineri***)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre necesitatea cunoașterii trecutului, prin intermediul marilor evenimente istorice? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 247

MIDAS – Rege al Frigiei care l-a găzduit pe Silen, tovarăș de petreceri al lui Dionysos, rătăcit pe meleagurile lui. Drept răsplată, zeul i-a cerut să-și spună dorința. Midas i-a cerut ca tot ce atinge să devină aur, dar, văzând că și hrana se transforma în aur, disperat, a cerut zeului să-și retragă răsplata. A trebuit însă să se scalde în râul Patochos, ale cărui ape de atunci au rămas strălucitoare; în ele erau firele de aur de pe Midas însuși. Midas a asistat la o întrecere de virtute muzicală între Apollo și Pan și l-a protejat pe acesta din urmă. Zeul l-a pedepsit atunci, făcând ca urechile lui să fie ca acelea ale unui măgar. Dar el și le-a ascuns într-o beretă frigiană și l-a rugat pe bărbierul lui, singurul care îi știa taina, să nu o destăinuie nimănui. Acesta a făcut totuși o gaură în pământ, fiindcă simțea nevoia să o spună cuiva, și a strigat acolo secretul. Pe pământul acela au crescut niște trestii, care, în bătaia vântului, spuneau tuturor această taină.

(George Lăzărescu – *Dicționar de mitologie*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:
 - a. Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Argumentează-ți răspunsul.
 - b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
 - c. Cine este emițătorul mesajului? Precizează perspectiva și intențiile autorului în textul de mai sus.
2. Care este părerea ta despre semnificația legendei regelui Midas? Susține, cu argumente, opinia prezentată.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 248

Programe *aerisite*, astfel încât să conțină cunoștințe cu un grad mai scăzut de complexitate decât în prezent, bacalaureat transformat într-o testare cu subiecte aleatorii pentru fiecare candidat în parte, curriculumă gândită în așa fel încât elevii să înțeleagă ceea ce li se predă la clasă, programe școlare care să prevadă diverse scări de prezentare în funcție de aptitudinile și interesul elevilor. Acestea sunt principalele recomandări ce reies dintr-un raport pe care Societatea Academică Română (SAR) l-a înaintat Ministerului Educației. Concluziile la care au ajuns experții, printre care se numără președintele Academiei Române, Ionel Haiduc, și președintele Societății Române de Fizică, Nicolae Zamfir, sunt că școala trebuie să asigure pregătirea de cultură generală pentru fiecare disciplină, precum și faptul că, în cazul științelor, accentul trebuie pus pe pregătirea practică.

(Societatea civilă cere introducerea lui Shakespeare în programele școlare în *Gândul*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării?
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifice în textul dat?
- Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre formarea unei culturi generale pentru fiecare disciplină școlară? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 249

...Dar de unde am plecat? De la sufletul mansardei, poate. Ce fericit mă simt că uit tristețea. Și ce fericit sunt că voi scrie despre sufletul mansardei mele. Cum să nu-l cunosc și să nu-l îndrăgesc, când am lăcrămat în atâtea amurguri aproape de el? Mi se descoperă numai mie. Îl ghicesc în fiecare carte, în fiecare cadru, în fiecare amintire. E întipărit pe ziduri, pe rafturi.[...]

Viețuiesc cu toate aceste umbre străvezii lângă mine, iar eu pășesc înainte, și ele rămân în aceleași locuri, stinghere, când mansarda e luminată de prieteni. Atunci le zăresc, le zâmbesc numai lor. Nimeni nu le bănuiește farmecul. Nimeni nu știe că eu m-aș sufoca respirând alt văzduh decât acela al odăiței în care am învățat slovele pe o tăblie de carton. Când mă întorc din stradă, mângâi cu ochii zidurile. Sufletul lor se topește alături de al meu. Ce se va întâmpla dacă mansarda va fi stăpânită de altul!?

(Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării
- Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identifiți în textul dat?
- Care este atitudinea personajului față de spațiul în care trăiește?

2. Care este părerea ta despre legătura pe care oamenii o păstrează cu locul nașterii sau al copilăriei, despre care Mircea Eliade scria cândva că reprezintă „o geografie sacră”? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.

Examenul național de bacalaureat 2010

Proba A)

15-17 februarie 2010

Bilet nr. 250

Noi tratăm împreună didactica limbii și literaturii pentru că în școală (gimnaziu și liceu) limba și literatura constituie un singur obiect de învățământ, chiar dacă accentul cade în gimnaziu pe limba română, iar în liceu se studiază aproape exclusiv literatura română. Dar, așa cum aș dori să se observe din cele ce urmează, există unele aspecte specifice ale limbii și literaturii care ar îndreptăți și tratarea lor separată [...].

Prezentate lucrurile așa, s-ar putea crede că direcția preocupărilor în didacticile speciale este numai dinspre pedagogie înspre disciplinele școlare. În ceea ce privește literatura, așa și stau lucrurile. Ele stau altfel în ceea ce privește studiul limbii. Iată o asimetrie interesantă în interiorul obiectului nostru de studiu.

(Aurel Scorobete, *Didactica. Limbă și literatură*)

[Citește, cu atenție, textul.]

1. Formulează răspunsuri la întrebările de mai jos, referitoare la situația de comunicare din textul dat:

- a. Cine ar putea fi receptorul textului dat, având în vedere scopul comunicării
- b. Ce elemente importante de conținut (idei, argumente, fapte, opinii) identificeți în textul dat?
- c. Ce tip de text este acesta (narrativ, descriptiv, informativ, argumentativ)? Motivează-ți răspunsul.

2. Care este opinia ta despre importanța utilizării corecte a limbii române în viața cotidiană? Susține, cu argumente, răspunsul prezentat.